

ՀԱՅ

ՄՎԱՆՈՒՏ



ԿԻՍԱՄՍԵՆԱՅ ՕՐԿԱՆ Բ.Մ.Ը.Մ.
Hai Scout Organe des
SCOUTS ARMÉNIENS

ՀԱՍԵ - Խորասանձան Խան, Թիւ 26, Սիրէճի և Պոլիս
ADRESSE - Khorassandjian Han, 26, SirKédji Constantinople

Հեռագրայն Ար. 2146

ԲԱԺՆԵԳԻՆ

Telephone St. 21461

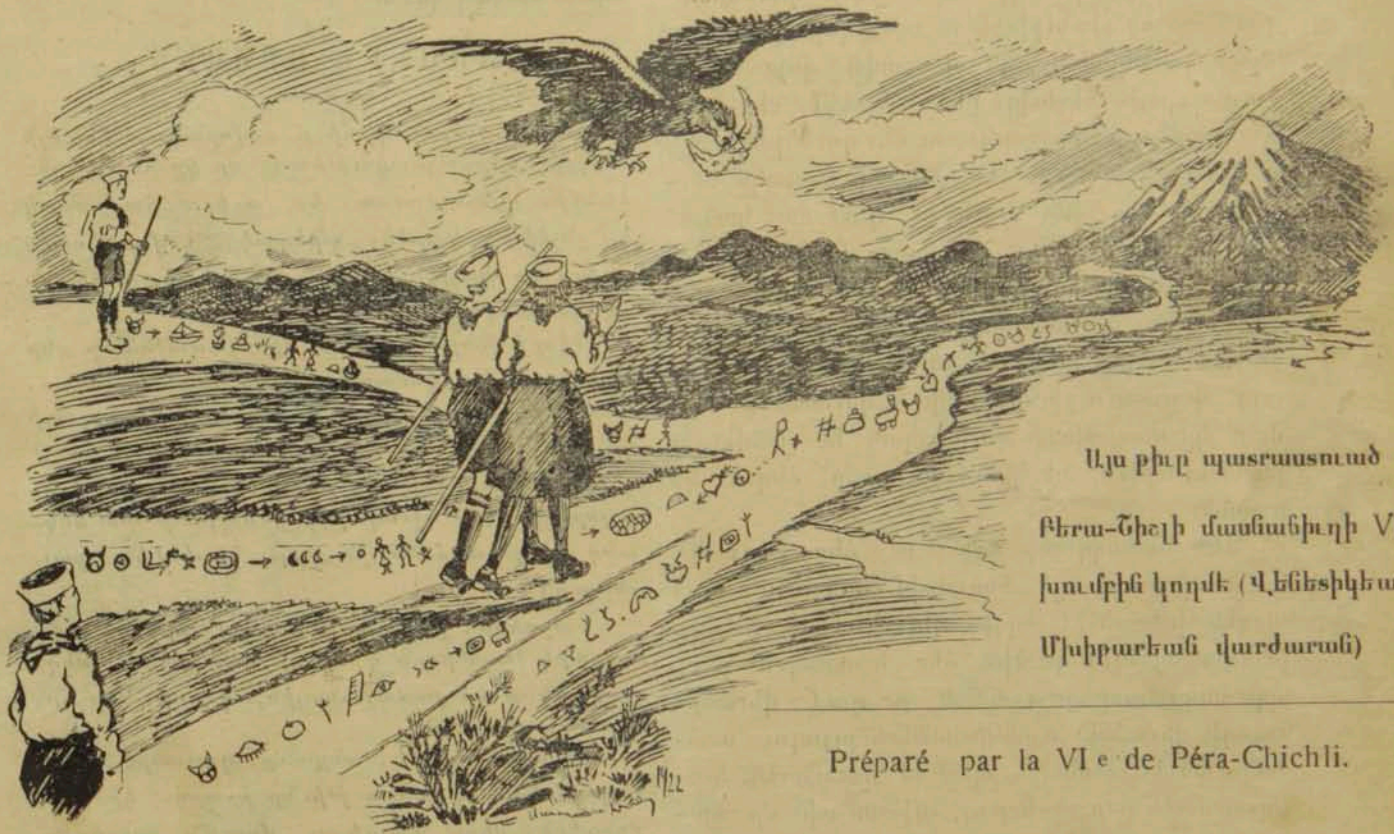
Պոլիս և Պալատ Տեղ, ՊՂ 120

Արտատպան . . . Տր 15

Ամերիկա . . . Տղ. 150

F. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 20

16-31 ՄԱՅԻՍ 1922



Այս թիւը պատրաստուած է
Բերա-Շիւլի մասնաճիւղի VI
խումբին կողմէ (Վեներիկեան
Մխիթարեան վարժարան)

Préparé par la VI^e de Péra-Chichli.

ՄՐՑՈՒՄ Ա. ՏԵՍ ԷՁ 318

ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԴ

Հայ Սկաուտներ:

Այս վերնագրին իմաստը բերելու ձեզի ծանօթ է. դուք անուշ կարգացիք՝ դարձեալ քաղաքական ու գրական պատմութեան մեջ, արիւնքներու ընթացիկն, շատ մը ազգերու ունեցած իմացական ու քաղաքական կեանքի վերածնունդը եւ բարձրացումը, դանդաղ կամ զանազան անկումը:

Եւ, հոս այդ ազգերու անցեալին վրայ խօսիլը, չըսեմ աւելորդ այլ նպատակէ դուրս պիտի համարէի. միայն կը փափաքէի համառօտի ձեզի ներկայն մասնացել, ներկայ դարը, որ իբր հսկայ փարոս մը գաղափարի ու լոյսի, անասան կը դիմադրէ սարսափի եւ աղետներու կոհակներուն, եւ իր ջանքին ցոլերը կը ջանայ բաժանցնել միացող աւերակներու ծուխամպին մէջէն դէպի խորերը, դէպի անձանօրը:

Տառապանքի ու դիմերուն վրայ փորձառութիւն անամ ճեղքելու շարակոյս չունիմ որ պիտի կարողանայ այդ փարոսին ցոյց տուած լուսաշաւիկն հետեւիլ, քե որ նշանէ մեր գաղափարներուն նպատակը, ու մեր գործելակերպը:

Հայ Սկաուտներ, ձեր պատանի հասակը՝ արդէն դարձեալ չափ ապրեցաւ, դուք շատ կանուխէն ճեղքեցիք, լսեցիք ու կը կարգաւ՝ ինչ որ ազգերու պատմութեան էջերու մէջ գոյութիւն չունէր. եւ ինչ որ մարդկային ընկերութեան աղետներուն ամենէն ահաւոր պիտի ըլլար: Քանի որ այդ փորձառութիւնը ունիք, վերածնելու համար՝ կը մնայ միայն գործնական եւ անվկանդ յարատեւութիւն: Ներկան այս բանը ձեզմէ կը սպասէ:

Ձեր համագրեցի ոգին ու ձեր երգումին նուիրականութիւնը՝ հաւաստիք մըն է որ դուք արդէն փարոս էք ազգին վերածնունդի իտեալը իրականացնելու գործին. ձեր նշանագրումը ու նպատակը՝ ապացոյց մըն է որ դուք վերածնունդի վերածնիչ ռահմիթներն ըլլալու սահմանում էք: Սակայն, պէտք է վստահօրէն, հաւատարմօրէն յառաջ երթալ, ուխտաւորի մը հաւատով, առանց երբէք կասելու բարոյական եւ նիւթական խոչընդոտներու առջեւ, քանի որ դուք արդէն գործնականապէս ստրկած էք յաղթել արգելներու. պայմարի վնասակարին ու վնասաւորին դէմ, որով պիտի օգտագործէք ձեր գիտակցութիւնը: Երբ պարտականաշարքեան անկեղծ զգացումներով տոգորուած եւ իբր գիտակից անձեր՝ անհասներ բարձրամտ, ու բարձ-

րացնէք նաեւ ձեր եղբայրները, որոնք ձեր ազնիւ արտի աջակցութեան կարօտ են, ու բարի եւ վստիկ ընթացով՝ շուրջերնիդ համախմբէք ամբողջ հայ պատանիները, մի՛ սարակուսիք, հայրենական վերածնունդը արդէն իր արեւալոյսին մէջ է:

Հայ Սկաուտ, դուն կոչուած ես առաջնայն ըլլալու աղետի, շարժարանքի խորհրդանշանն եղող մարտիրոս ժողովուրդի մը, որ ամեն յարգանքի արժանի է, եւ որ կարելի էր նակարս պատրաստներու մէջէն վերհորէն դէպ իրականութիւն, դէպի լոյս կը բարձրանէ. Ան՝ ձեր, իր զուակներու արտին մէջ կը վերանի դարու Ոգիին հետ միասին.

Յառաջ ուրեմն, Հայ Սկաուտ. Բարձրացի՛ր ու Բարձրացո՛ւր:

ՄԷՐ ՎԱԳՐ



Սկաուտական կեանք

ԱՌԱՋԻՆ ԱՐՇԱԽՍ

Ճնճգուկներու ճիւղերը սովորականէն աւելի քաղցր ներդաշնակութեամբ մը կը հնչէր աւանջիս այն առաւօտ. ես աւելի համարձակ կը շնչէի՝ և կարծես արեգակը սովորականէն աւելի կը ժայլէր և կը հրճուեցնէր գաշտերն ու պարտէզները:

Դէպ ի Պալթա Լիման կը յառաջանար մեր խումբը և ես՝ զուարթօրէն կը հետեւէի անոր: Առաջին անգամ էր որ սկաուտական արշաւի կը մասնակցէի:

Թիթիւնիկները ու մեղուները թարմ մըթնոյտորտին մէջ թռչտելով կարծես ինծի հետ մեկտեղ կը զուարճանային, կը հետեւէին քայլերուս:

Դաշտերը, լեռները, ձորերը իրենց խառնուրդի խոտերուն վրայ կը հրաւիրէին մեզ, բայց մենք կը յառաջանայինք դէպ ի մեր նըպատակաւորը:

Անցանք ձորերէ, անցանք դաշտերէ, տեսարաններու փոխփոխութիւնը իրարու կը յաջորդէին. մերթ ժայտերու վրայէն ստատուելով դարնան ու լերուն նման՝ հասանք դաշտ մը ու յառաջանալով դանուեցանք լիջան մը ստորոտը:

Մեր ձամբան շարունակելու համար ստիպուեցանք լեռն ի վեր մագլցիլ, այն ատեն երեւակայութեանս առջեւ նկարուեցաւ սրբազան Մասիսը, որուն վրայ բարձրանալը Հայ Սկաուտին միակ նպատակն ու յոյսն է:

Բ. Հիւսիսային աստղով.

Գիշեր ասեմ երբ երկնակամարին վրայ դիտես պիտի տեսնես եօրը եղբայրներ կոչուած Մեծ արջ համաստեղութիւնը: Երբ զտեսնես անմիջապէս վարի կողմի երկու աստղերուն իւրմէ հետաւորութեան չափով հինգ անգամ հետուն գնայ եւ պիտի տեսնես նոյն եօրը եղբայրներուն նմանող Փոքր արջ համաստեղութիւնը, որուն ծայրը պիտի տեսնես փայլուն եւ փոքր աստղ մը որ բնաւ չի բեկբեկիր. անա այդ աստղն է հիւսիսային աստղը: (Տես պատկեր թիւ 2)

Երբ նակասդ դարձնես հիւսիսային աստղին անմիջապէս աջից կ'ունենաս Արեւելքը, ձախից Արեւմուտքը, իսկ ետից կ'իջնայ Հարարը:

Գ. Արեւով եւ ժամացոյցով:

Մենք բոլորս ալ գիտեմք որ առաւօտուն արեւը Արեւելքէն կը ծագի եւ երեկոյին Արեւմուտքէն կ'անհետանայ: Բայց արեւելքէն մինչեւ արեւմուտք հարաւային կողմէն կը յառաջանայ կոր զի՞մ մը գծելով, որով, առաւօտուն արեւելեան կողմը՝ ժամը 9 ին հարաւ արեւելեան կողմը՝ իսկ երես կէս օրին հարաւային կողմը կը զբնուի, կէս օրէ վերջ ժամը 3 ին հարաւ արեւմտեան կողմը, երեկոյին արեւմտեան կողմը, որով կարելի է շատ դիւրութեամբ կողմերը զբնել. բայց պէտք է փորձես:

Ժամացոյցով հիւսիսը զտեսնելու համար ժամերը ցոյց տուող սլաքը կը դառնան հիշատակի, եւ անմիջապէս վայելեանները ցոյց տուող սլաքին եւ ժամերը ցոյց տուող սլաքներուն մէջտեղէն ուղիղ զի՞մ մը կը քաշես, այն ասեմ երկու սլաքներուն լիցս մէջտեղը կ'ըլլայ հարաւ եւ հակառակ կողմը կ'ըլլայ հիւսիս: (Տես պատկեր թիւ 3)

Դ. Լուսինով:

Ամսուն սկիզբէն մինչեւ ամսուն 15 լուսինին ծայրի եղջիւրները Արեւելք դարձած կ'ըլլայ իսկ 15 էն մինչեւ 30 Արեւմտեան կողմը. որով կարելի է դիւրութեամբ հիւսիսը եւ հարարը զտեսնել:

Այս բացատրածներէս որ եւ է մէկը երբ չկարողանաս ունենալ, եւ կամ երբ օդը անձրեւոտ է, այն ասեմ կարգ մը ծանօթութիւններ եւս կուտամ, խորհելով որ կրնան օգտակար ըլլալ:

Սեբնակ, լեռան վրայ եղած պարագայից անմիջապէս սպասած մը փնտռէ ու զտես եւ պիտի տեսնես որ մէկ կողմը մամուռած է այդ կողմը հիւսիսն է. որովհետեւ հիւսիսային հովիտն համընդհանր կողմն է: Երբ սպասած չի կայ նոյն բանը կրնաս ծառերուն բուններուն վրայ փնտռել: Մասեւեղ մէկը քոչէ եւ օդին մէջ բռնէ ու պիտի տեսնես որ մէկ կողմը

արեւի շուտ պիտի շուրհայ: Ահա այդ կողմը հիւսիսն է: Կրնաս գիւղի մը եկեղեցիէն կամ մըզկիթէն օգտուիլ: Սեբնակ երբ մզկիթ մըն է իր նակասք հարաւ արեւմտեան կողմը շինուած կ'ըլլայ: Երբ եկեղեցի մըն է աւագ խորանը արեւելեան կողմը շինուած կ'ըլլայ (արեւելեան եկեղեցիներ):

Կարծեմ թէ այս չափ ծանօթութիւններ բան եմ քեզի երկրորդ կարգի՝ կողմնախառնութեան բնութիւնները յաջողապէս անցնելու համար:

Եղբայրական բարեկեցիկ

«Նախկին Ծիծեռնակ»

Մ Ի Շ Ր Ա Ն



Ս Ի Ր Ե Լ Ի Պ Ե Ր Ճ

Այս անգամուան նամակովս կ'ուզեմ քեզի օգտակար եւ կարեւոր կարգ մը ծանօթութիւններ տալ անձրեւի եւ օդի գուակութեան մասին:

Ա. Երբ կարմիր ծիծաղ ուկը գոցուի, ձուկերը շուրին երեք լողան, կարմրախաւսները ցատկըստեն օդի մէջ. քոյլ շուան մը պրկուի. լայն շրջանակ մը պատէ լուսինն շուրջը, շղջիկները քեւերին զարնեն, երբ առտուն ծիրանի գօտի լինի, երբ սարդերը ապահովցնեն իրենց ոտայնը. երբ բաղեղները գոցեն իրենց քերքերը. երբ լուսինը կարմիր ու մեծ ըլլայ. երբ աստղերը շողալան. երբ ոչխարները պոչերը դառննեն հովին ուղղութեան, երբ ամպերը ցածէն դանդաղաբար յառաջանան, երբ շողին կամ մուխը դեպի արեւ բարձրանայ, երբ առաւօտեան արեւը կարմիր ըլլայ եւ արեւմուտքը սփռուի ու դեպի ըլլայ, պէտք է գիտնալ որ *անձրեւ պիտի տեսնուի*:

Բ. Երբ քաշունները բարձրէն քոխն. երբ խոզաններու վրայ ոտայններ ըլլայ եւ ամեն ոտայն ծածկուած ըլլայ ցօղի կարիկներով. սոյն նշանն է գեղեցիկ եւ սառ օդի մը: Երբ կ'ուզես հասկնալ թէ մեռուտ առաւօտ մը պիտի անձրեւէ թէ ոչ. այն ասեմ ուշադրութիւն դարձուր. երբ խոտին վրայ ցօղի մարգրիտներ կան նշանն է թէ անձրեւը հետացել է:

Երբ առաւօտուն բանձր մառախուղ կայ, բնականօրէն կը նշանակէ պայծառ օդ մը, երբ արեւելեան հով կայ անմիջապէս կը յաջորդէ պայծառ գեղեցիկ եւ զով օդ մը:

Միշտ հարաւային հովը անձրեւ կը բերէ իսկ հիւսիսայինը ցուրտ. երբ երեկոյին երկինքը պայծառ եւ կարմիր է, վատն եղիր որ յաջորդ առաւօտուն գեղեցիկ օդ մը պիտի ունենաս:

Միւրեւի Պերճճեանի նախագահութեամբ անցնելու օրը քան ինչպէս կրնան պատրաստել:

Առ ապակիէ անուրի աման մը եւ մէքի նեղ սրուակ մը, դորակիին 3/4ը ջուր լեցուր եւ սրուակը չորցնելէ վերջ խորասուզէ դորակիին մէջ բայց պարանոցը դէպի վար. եւ պիտի ունենաս օղաչափ մը, օղը որչափ լայ ըլլայ դորակիին ջուրը այնչափ պիտի բարձրանայ, օղը որչափ գեղնայ ջուրը վար պիտի իջնայ:

Յղբայրովան բարեկեցումով
Մ Ի Զ Բ Ը Ն

ՀԵՏԱԻՈՒԶԱԿԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐԸ ԵՒ ԻՐԵՆՑ ՕԳՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ



Իմ նպատակս չէ այն անգամ հետախուզական մասին խօսիլ, որովհետեւ հետախուզական լը և անոնց հետեւիլը ինքնին ասանձին մասնազխու թիւն ճրն է:

Այս անգամ կ'ուզեմ բացատրել սկաւառական Ա. կարգի հետախուզական նշանները և անոնց գործածութիւնը:

Ինչպէս որ բոլորիդ այ ծանօթ է, կրր առաջին անգամ սկաւառական շարքերէն ներս կը մտնէք, ձեզ կը յանձնեն առաջնորդի մը, որ նորրնծայ պատրաստէ: Առաջնորդը ձեզ կը սորվեցնէ վեց տեսակ հետախուզական նշաններ որոնք կը գործածէք ձեր առաջին արշաւներուն մէջ: Երբ արշաւները յաջողարար կը շարունակուին և գուք բաւական փորձառութիւն ձեռք կը բերէք, այն ատեն անմիջապէս պէտքը կը զգաք կարգ մը կարեւոր ու գործածելի նշաններու գոր չէք տեսած ոչ նորրնծայի մէջ և ոչ ալ երկրորդ կարգի մէջ: Երբ կը հասնի ժամանակը առաջին կարգի գաստիստութեանց, հոն կը տեսնէք այն բոլոր կարեւոր նշանները, որոնց դուք պէտքը կը զգայիք. ու հիմայ երբ արշաւի կամ բանակումի երթաք, ձեզի պէտք եղածին չափ նշաններ ունիք. և առանց նեղուելու կրնաք գործածել առատօրէն:

Այն սկաւառները որ անցուցած են հաճելի արշաւներ և բանակումներ, գիտեն թէ ինչ մեծ դեր կը խաղայ հետախուզական նշանները,

խումբին հետեւելու և առաջնորդելու համար խումբը կամ խմբակը:

Մենք գիտենք թէ վայրենիները ոչ վարժարան տեսած են և ոչ ալ կրթութիւն, բայց անոնք ունենալով իրենց կարգ մը նշանները և փորձառութիւնները կրնան անմիջապէս հետեւիլ կամ երկու գիծերէն կրնան նախադասութիւն մը հանել և անսոցմով ճամբանին գտնել, ուղղութիւննին փոխել և կամ ետ գառնալ:

Իսկ մենք քաղաքակրթեաններս որ ուսում տեսած ենք, կրր անտառի մը կամ գաղափար մը մէջ ճամբանիս կորսնցնենք անմիջապէս կը շուարինք կը մնանք:

Ահա ատենք նկատողութեան ատենելով սկաւառիդմի մեծ վարպետը Պէան Բաւարը հետաքրքրուած է այն վայրենիներ կոչուած և իրակահին մէջ մեզմէ աւելի խելացի մարդոց կեանքով և մօտէն ուսումնասիրած է անոնց բարբերը, կեանքն ու սովորութիւնները և հիմ ատենելով զանոնք՝ մէջտեղ բերած է հետախուզական նշանները գորս մենք կը գործածենք և անսոցմով առանց շուարելու կրնանք գտնել մեր ճամբան:

Հետախուզական նշանները միմիայն առաջնորդելու չեն ծառայեր. այլ մեզի ցոյց կուտան նախադասութիւններ և աղղարարութիւններ ինչ որ մեզի համար շատ օգտակար կը գտնան ճամբանիս գտնելու: Երբ վառնգի նշանը կը տեսնենք, աւելի զգոյշ կը քալենք կամ ծառի տերեւներով ինքզինքնիս կը ծածկենք կամ ճամբանիս կը փոխենք և կամ պահուրանելով թուփերուն տակէն սողակելով կը յաւաքանանք:

Հետախուզական նշաններով կարելի է խօզեր կազմակերպել խմբակներու և խումբերու միջեւ. նշաններուն հետեւելով կրնանք հետախուզութեան փորձառութիւնը ձեռք բերել և հաճելի անակնկալներ ունենալ:

Հետախուզական նշանները ճամբուն աջ կողմը կը դրուին, և կարելի եղածին չափ տեսանելի տեղեր, բայց սկաւառները միշտ արթուն պէտք են ըլլալ աչքէ չի վրիպեցնելու համար, որովհետեւ ամէն ժամանակ կաւիճով կամ կարմիր մետաղով չէ որ կը գծեն, այլ, ամուսով, կիրով, փայտերով, քարերով, խտանրով, ծառերու վրայ, ծառերու ճիւղերով, և այլն:

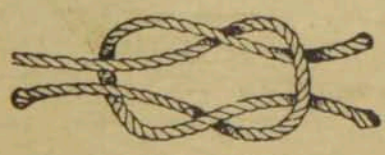
Քանի որ առիթը կը ներկայանայ հոս պատմեմ ձեզի փոքր պատմութիւն մը իմ նորրնծայի կեանքէս: Երբ սկաւառ արձանագրուեցայ զիս յանձնեցին առաջնորդի մը որ նորրնծայ պատրաստէ:

Առաջնորդս նախ սովրեցուց դաւանանքը, խմբակներու և խումբերու կազմութիւնը, ապա անցաւ հետախուզական նշաններուն: ան չ'սորվեցուց գրատախտակի վրայ, այլ ամիջապէս գործնականի դիմեց և զիս տարաւ քաղաքին ամենէն մտակայ լեռը. և ինձ ըսաւ: Ես պիտի մեկնիմ և դուն ինձմէ 15 վրկ. վերջ ճամբայ պիտի ելնես և դրած հետախուզական նշաններու հետեւելով զիս պիտի գտնես: Իր մեկնումէն ճիշտ տասներ հինգ վարկ. վերջ ճամբայ ելայ. առաջին քայլիս գտայ ուղղութեան նշանը և հետեւեցայ, յիսուն քայլ առաջանալէս վերջ գտայ երկրորդ նշան մը որ ցոյց կուտար քննուած ջուրը. ծարաւի էի խմեցի և սկսայ ճամբաս շարունակել, Բաւական քաղեղէ վերջ ճամբան երկուքի կը բաժնուէր ձախիս տեսայ աներկ նշանը և աջիս գտայ ուղղութեան նշանը և հետեւեցայ, Հազիւ թէ հինգ քայլ առած էի տեսայ նամակի մը նշան. ամիջապէս երեք քայլը համբեցի և սկսայ նամակը փնտռել բայց նամակ չկար. աջ ձախ փնտռտուքս շարունակեցի բայց ափսոս նամակը չէի կարողանար գտնել, յոգնած նոտայ հանգչելու համար: Սկըսայ մտածել արդեօք խաղ մըն էր եղածը բայց ոչ. քանի որ նշանը կայ ըսելէ թէ նամակն ալ գոյութիւն ունի բայց ես չեմ կարողանար գտնել, այս մտածումին մէջ էի երբ ուսիս հպում մը զգացի և անմիջապէս դարձայ և տեսայ որ առաջնորդս էր. կը ծիծաղէր խեղճ տղայ նամակը չկարողացար գտնել: Այս բայց արդէն նամակ չէիր պահած, պատասխանեցի: Ինչպէս թէ նամակ պահած չէի. տհա նամակը ըսաւ և լէմոնի կեղեւ մը վերցուց գետնէն ու մէջէն նամակը դուրս հանեց և ինձ երկարեց. դարմանքըս մեծ եղաւ բայց խաղը կորսնցուցած էի:

Ուրեմն սիրելի սկստաններ կեղեւներուն. թիթեղներուն. ծառի կեղեւներուն. ուշադրութիւն դարցուցէք որ դուք ալ ինձի պէս չըրսափուիք լէմոնի կեղեւէն:

311 րդ էջին վրայպիտի գտնէք սկստական բոլոր օգտակար և գործածելի հետախուզական նշանները:

Մ.ՄԱԼՈՒՄԵԱՆ



ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ ԲՈՒՈՐ ՍԿԱՌՈՒՏՆԵՐՈՒՆ

Յարմար պատասխաններ տուողներուն նուէրներ պիտի տուին:

1.— Ամայի տեղ մը, մարդ մը կրակ կը փնտռէ իր սրկաւոր վառելու համար: Սկսուար որ քովը լուցիկ ունի, պէտք է վառէ այդ սր-

կառը թէ ոչ, գիտնալով որ ծխելը վնասակար է. բայց միւս կողմէ կը պարտի միշտ օգնել ուրիշին:

2.— Մարդուն մէկը որ ալքօլիք է և առանց ալքօլի չի կրնար մնալ, սկսուար որ քովը ալքօլ ունի պէտք է տայ, թէ ոչ:

3.— Երեք օրուան բանակումի մը կ'երթաս և քովդ քեզի բաւելու չափ հաց ունիս, տեսար աղքատ մը որ անօթի է և ճամբան պիտի չկրնայ շարունակել. ի՞նչ կ'ընես:

4.— Արշաւի գացած պահուղ ճամբուն վրայ կը հանդիպիս օձի մը որ իր ճամբան կը շարունակէ անտարբեր. ի՞նչ պէտք է ընել, սպաննել թէ ոչ:

5.— Բանակումի մէջ ես, և ուսելիքդ հատած է: Սակայն բանակման վայրին մօտ պարտէզ մը կայ, ուր կը գտնուին աստա պրտուղներ: Պարտիզպանին կը դիմես չի տար, քովդ ալ դրամ չունիս. ի՞նչ կ'ընես անօթու-թեանդ յագեցում տալու համար:

6.— Բանակումի պահուղ պտոյտի ելած ես և ճամբան քեզի կը հանդիպի ծառէն ինկած մարդ մը, որուն սրունքը ծանրապէս վիրաւորած է, քովդ ոչ թաչկինակ ունիս և ոչ ալ պանսած, ինչո՞վ կը կուպես վէրքը:

7.— Բաղաքէն բանակում վերադարձիդ ճամբան հանդիպեցար տկարացած հովիւի մը, քովը մօտեցար օգնելու համար, տեսար որ տարափոխիկ հիւանդութեան մը ենթակայ է և սոսկալի ոջլոտած: Եթէ հոն ձգես պիտի մեռնի բայց եթէ փոխադրես հիւանդութեամբ պիտի վարակուիս: Ի՞նչ ընելու է:

8.— Հեռու տեղ մը գացած ես, ենթադրէ որ 25 քիլօմեթր. վերադարձիդ հանրակառք պիտի նստիս և մի միայն հանրակառքիդ բաւելու չափ դրամ ունիս, յանկարծ ճամբուղ վրայ կը հանդիպիս կաղ աղքատի մը որ քաղաք պիտի դառնայ, բայց դրամ չունի. քեզի կը մօտենայ ու կը խնդրէ որ իրեն հանրակառքի տոմսակ մը առնես և վստահիս որ մօտը դրամ չունի: Ի՞նչ կ'ընես:

9.— Անպատի մը մէջ ես և քովդ միայն քեզի մէկ օրուան բաւելու չափ ջուր ունիս, յանկարծ ճամբան կը հանդիպիս ծեր գիւղացիի մը որ ծարաւէն ճամբան չի կրնար շարունակել և քեզմէ կը խնդրէ որ իրեն ջուր տաս. ի՞նչ պիտի ընես գիտնալով որ գիւղու-թը ժամուան ճամբայ ունիս:

10.— Ճամբան քաղած միջոցիդ դրամապանակ մը գտնես և կը տեսնես որ մէջը հազար ոսկի դրամ և տիրոջը հասցէն կայ. կը վերադարձնես, թէ ոչ քեզի կը պահես:



ՀԵՏԱԽՈՒԶԱԿԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐՈՒ ԻՄԱՍՏԻ

Թիւ 1, 2, 3, 4, 5, 6, նշանները ուղղութիւն ցոյց կուտան: 7 նամակի նշան է՝ եթէ նշանին վրայ բան մը գրած չէ այն ատեն երեք թայլ հեռաւորութեան վրայ կը պահուի նամակը, իսկ եթէ գրած է, գրած 10 թայլ հեռաւորութեան վրայ կը գտնուի նամակը: Թիւ 8, վերադարձ կը նշանակէ: 9, անկ: 10, թունաւորուած: 11, գետին հասանքը ցոյց կու տայ: 12, ծառի վրայ փորուած երեք նշաններ, որ 3 քիօմեթրի հեռաւորութիւնը ցոյց կու տայ: 13, երեք քիօմեթրի նշան է: 14, եթէ վրան ուղղութեան նշան չկայ միմիայն սպասել կը նշանակէ, եթէ վրան ուղղութեան նշան կայ, այն ատեն այս ուղղութեան վրայ ձեզի կ'սպասենք: իսկ եթէ վրան քիօմեթրի նշան կայ, այն ատեն 1 կամ 2 քիօմեթր յառաջանալէ վերջ սպասեցէք կը նշանակէ: Թիւ 15, սխառտ կը նշանակէ: 16, լաւ է: 17, ճիշդ անելին կը նմանի թայց փորը պէտք է գծուի որ կը նշանակէ աչո: 18, ոչ: 19, գէշ: 20, կասկածկցէք: ըզգուշացէք: 21, վտանգ: 22 հարցման նշան: Թիւ 23 ներք հաշտութեան: 24, կին: 27, ամէն ատեն: 28, այսօր: 29, օր: 30 վաղը: 31, երեք օր վերջ: 32, վերջ: 33-34, մահ: 35, գիւղ: 36, գէմք: 37, կամուրջ: 38, մարտը ձուր: 39-40, մասակար ջուր կը նշանակէ: 41, գետ: 42, գետը անցանելի է: 43, անձրեւ: 44, գետին, հող:

45, կարմիր խաչ: 46, շատ: 47, կայծակ, որսուում: 48, լիճ: 49, ձուլ: 50, ուտելիք, հաց: 51, բարեկամ: 52, քաղաք: 53, քաղաքին մէջ կրակ կայ: 54, քանակումի կրակ: 55, ծայն: 56, հող: քամի: 57, կորսնցուցի: 58, ժամը 6 ն է: 59, ժամը 12 ն է: 60, ժամը 18 ն է: 61, ժամը 24 ն է: 62, բնանալ: 63, տեսնել: 64, կը նշանակէ 1, 2, 3, 4, 5, թիւերը: 65, ճշմարտութիւն: 66, պաշտամունք, աղօթք: 67, չար լեզու, ստախ սուքիւն: 68, ուշադրութիւն: 69, բարեկամութիւն: 70, դրժբախտութիւն: 71, ճամբորդութիւն: 72, կեանք: 73, բախտ: 74, երեկոյ: 75, առաւօտ: 76-77, օգնութիւն: 78, փոռնգաւոր թշնամիներ կամ գազաններ կան: 79, լրարբեր: 80, խաղափայր: 81, շուտ, վազել, սրնթաց: 82, 1 ամիս: 83, 3 ամիս: 84, տարի, ծայնի նշանը որ ամբողջ տարին կը նշանակէ: 85, Յունվար, ցաւ հին կեղտերու սրբազան մէկ քոյան է որ նոր տարի կը նշանակէ: 86 Փետրվար, մեծ անձրեւի ամիս: 87, Մարտ, կատաղի հովերու ամիս: 88, Ապրիլ, ճոխ մարգագետիններ հասցնող ամիս: 89, Մայիս, ծիծեռնակներու ամիս (գարուն), 90, Յունիս, ծաղիկներու ամիս: 91, Յուլիս, ցորենի ամիս: 92, Օգոստոս, փայլակներու ամիս: 93, Սեպտեմբեր, խաղողի ամիս: 94, Հոկտեմբեր, տերեւաթափի ամիս: 95, Նոյեմբեր, մշուշի եւ սառոյցի ամիս: 96, Դեկտեմբեր, մնաւոր աստղը յատկանշող ամիս:

Մ. ՄԱԼՈՒՍԵԱՆ



ՏԻՅԱՆԼԵՐ
ԵՒ
ԺԴԻՏՆԵՐ

ԳՈՂԸ ԻՐ ԳՈՂՈՆԸ Կ՛ՈՒՋԷ ՊԱՇԷԼ

Վ. Կան. Այո՛ պարոն ոստիկանապե՛տ ես աչքովս տեսայ որ այս մարդը գողցաւ պտուղները:

Գողը. Ուռտ է, զրպարտութիւն է պարոն ոսկանապետ, ես բան մը չեմ գողցած, եւ վատս՛մ եղէք որ ոչ որ տեսած է, որովհետեւ ես պտուղները առնելէ առաջ լաւ մը բողբոստիրս նայեցայ եւ տեսայ որ մարդ չկար որով այս մարդուն վկայութիւնը սուտ է...:

ԺԱՄԱՑՈՅՑԻՆ ՓՈՔՐԻԿ ԹԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Անցորդ մը **Պարոնի** մը ձեռքը ժամացոյց մը բռնելը տեսնելով. Արդեօք ձեր այդ ժամացոյցը ծախելու մտադրութիւն ունիք:

Պարոնը, Այո՛ պարոն.

Անցորդ. Ինձի վայրկեանները ճիշտ ցուցունող ժամացոյց մը պէտք է:

Պարոնը. Անտարակոյս, լիուրի պիտի կատարէ ձեր այդ փափարը, միայն թէ արտարին փոքրիկ պակասութիւր մը ունի. մեծ պարք կորսուած է:

Անցորդ մը անձրեւէն թրջուած կը տրտնջար. հանդիպեցաւ մարդու մը որ իր ձեռքը հովանոց մը ունէր:

Անցորդ. Կը ներէք պարոն ես ալ կրնա՞մ պաշտպանուիլ ձեր հովանոցովը:

Պարոնը. Բարեկամ կ'ուզէի ձեզի օգնել բայց հովանոցս արեւի համար է:

ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿ

Պատաստուց. Երբ գեղեցիկ օդով դուրս ելլես ինչ կը տեսնես գլխուդ վերեւ:

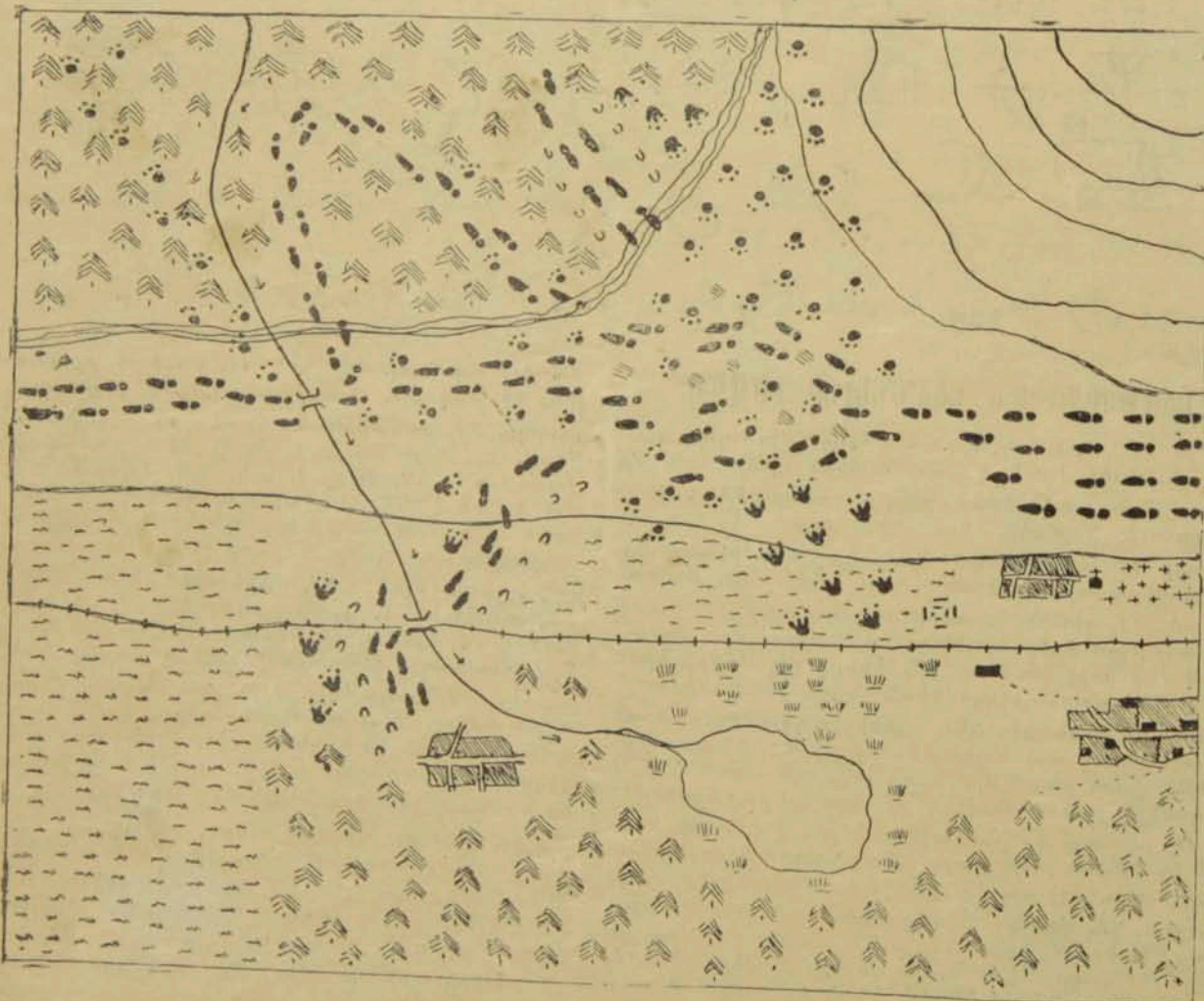
Աշակերտը Երկինքը:

Պատաստուց. Եւ ի՞նչ կը տեսնես երբոր երկինքը ամպոտած է:

Աշակերտը. Հովանոցս:

ԿՈՄԻԿ ԱՂԱ ԵՈԳԵՆԱԻՆ ՄԷՋ ԾԱՆՕԹԻ ՄԸ

- Զաւակ ունի՞ս
- Այո, մանչ մը ունիմ.
- Կի ծխէ՞
- Դեռ բերանը սիկառ մ'առած չէ:
- Այդ աղէկ, սրճարան կ'երթա՞յ.
- Բնաւ ոտք կոխած չէ:
- Իերը տեսնես: Կիշերները դուրս կ'ելլէ՞:
- Կերակուրը կերածին պէս կը պառկի:
- Այդ ի՞նչ չըզտուած զաւակ մը ունիս եղեր. Աստուած պահէ: Քանի՞ տարեկան է:
- Երկու ամառ:



ԳԻՇԵՐ ՄԸ ԼԵՐՆԵՐՈՒ ՄԷՋ



— Ժապ չե՞ս քնանար
 — Այ բարեկամս պիտի չկրնամ քնանար ևս ալ ինձ կը հարցնեմ պատճառը, սակայն . . . հոս շատ հանդիստ ենք մեր վրանին տակ և այս օրուան մարդանքներէն յետոյ . . .

— Ես շատ լաւ գիտեմ թէ ինչո՞ւ չես քնանար
 — Գիտե՞ս . . . ինչո՞ւ համար չեմ կրնար քնանար
 — Անշուշտ
 — Ըսէ՛ տեսներք
 — Շատ պարզ է, որովհետեւ հրաշալի լուսնկայ մը ունինք դուրը, և դուն կ'ափսոսաս անկէ չ'օգտուելուդ:

Ժապ ամիջապէս չզատասխանեց: Միայն թէ ընկողմանեցաւ իր խոտէ անկողինն վրայ, ու կուսէ վրանին դռնակէն նայեցաւ լեռան կապոյտ ընդարձակութեան՝ գիշերային պայծառութեան մէջ սղոզուած: Ընկերն ալ սահելով եկաւ քովը, հոգին վրայ երկնցաւ բուսերը ծնտաին տակ դրած, և ինքն ալ գիտեց չուրջը:

— Իրաւ է որ շատ գեղեցիկ է, բայց ան
 երկու հոգի էին այս վրանին ներքեւ, ֆրանսալի երկու սկաուտներ, ժապ Սիլվէն, և Անտրէ Շարոն: Անոնք այդ գիշերը բանակած էին իրենց երեսուն սկաուտ ընկերներով Պիքէնեան լեռներու կոյս միայնութեան մէջ, ուր կրնային իրենք գիշերն անապատի մէջ կարծել:

Քիչ առաջ բանակումի կրակները մարելու դանդաղը հնչած էր: Այն ատեն անոնք հազիւ թէ մարած էին օճախին այրող ժաշտերը, որուն շուրջ դուարթ երեկոյթ մը անցընելէ ետքը իւրաքանչիւրը պառկելու գացած էր:

Վրանները տարածուած էին լեռնակին վրան, հեղեղատի մը վերեւ, որ հարաւային կողմէն հովտին բերանը դացող ժաշտուտ բարձրութիւնն էր: մէջ կորսուած լիճի մը ռաքն էր վրաններու մէջ տարածուած էին չորացած խոտէ անկողիններ որ իւրաքանչիւրը կը պատսպարէր երեք սկաուտ:

Ամեն բան խաղաղ էր բանակումի մէջ: Ինչպէս ժապ քիչ առաջ կ'ըսէր, ցորեկը քիչ մը ծանր եղած էր, և վերեւը օգոստոսի կիզիչ արեւուն ներքեւ յոգնեցուցած էր:

Բայց ի՞նչ լաւ յոգնութիւն ասիկայ, որքան առողջարար, յոգնութիւն մը՝ միանուք կը թմբեցնէր ու սիրտերը կը զօրացնէր:

Եւ անա այսպէս նոյն գիշերը, ինչպէս ուրիշ գիշերներ, ժապ Սիլվէն և Անտրէ Շարոն, եկած էին իրենց կտակէն բնակարանին մէջ փնտռելու սովորական ախորժակի քունը . . . Բայց անբացատրելի յուզումով մը անոնք չէին կարող քնանալ:

Անոնք անբաժանելի ընկերներ էին:

Անշուշտ, միւս բոլոր սկաուտներն ալ անոնց համար բարի և հաւատարիմ ընկերներ էին, միացած սերտ քարեկամութեամբ մը: Բայց ժապ և Անտրէ մասնաւորապէս անբաժանելի կերպով միացած էին իրարու հետ, մանկութենէ իվեր միշտ

միասին աղբոսած էին, և որովհետեւ իրենց խառնուածքը իրարու այնքան ճշտաւ յարմարած էր, Անտրէ երբեք չէր կրնար մտածել որ ասանց ժապի կրնայ ապրել, ինչպէս ժապ ասանց Անտրէի և սակայն, իրարու այսքան ներգաշնակ ըլլալով հանգեցնել, որքան տարբերութիւն այս երկու տղոց մէջ:

Ժապ տասնհինգ տարեկան էր, եռամիջուկ կրակոտ խանդավառ բնատրութեամբ մը և այս ձիրքերուն բոլոր պակասութիւններն ալ ունէր, ինչպէս քիչ մը չափազանց հպարտութիւն, ինքնահաւանութիւն, և կը սիրէր հրամայել, ասանց լաւ հնարամտութեան գէժ ըմբոստանալու շախ. վերջապէս, նման սիլվի բուսակի մը որ ասօջին անգամ դուրս փախչիլ կը յանդգնի և իր սրունքները կը ջախջախէ՝ անցնելու գեղեցիկ իրեն արդեւք հանդիսացող բոլոր պատենչները՝ որոնք իր ազատութեան արդեւք կը կարծէ:

Բոլոր այս թիրուծիւնները մոռցնել կուտար նկարագրին համարձակութեամբը, զգացումներուն ազատութեամբը, և սրտին վերահանութեամբը: Իր ամբողջ ընկերները գինքը գլխի կը պաշտէին որոնց հանդէպ ինքն ալ փոխադարձ խորունկ գորով կը տածէր: Բայց, ոչ որ գինքը այնքան կը սիրէր որքան Անտրէ Շարոն: Ասիկա ժապէն քանի մը ամիս աւելի փոքր էր և բոլորովին անոր հակապատկերը:

Այն որ գիտէր իրեն պէս համաձայնի՝ հասարակաց հաւանութեան ստիւլու ու լաւագոյնս դռնուի իր պարտականութիւններուն, ոչ որ իրեն պէս չէր կարող անձնութեամբ ինքզինք նուիրել հազար ու մէկ օրական սղոտիկ ձանձրոյթներու և աշխատութիւններու: Հակառակ ասոր, քիչ մը թոյլ, քիչ մը տկար էր, միշտ մտիկ կ'ընէր վերջին խօսողին: ամէն բանի մէջ իրեն կը պակսէր նախածեւնութիւն, երեւակայութիւն, և համարձակութիւն: Այսուհանդերձ ամենէն լաւ տղան էր:

Տղու այս երկու բնատրութիւնները իրարու համար ստեղծուած էին, և ասոր համար յօժարութեամբ՝ միշտ միասին ապրելու թոյլատու կ'ըլլային: Ժապը իր հետ կը քաշեր Անտրէն, Անտրէն՝ ժապը կը բռնէր՝ իրենց երկուքին և հասարակաց բարիքին համար:

Այն գիշերը, սակայն բարի Անտրէն մտատանջ էր: Ան կը ճանչնար իր «հին ժապը» մատներուն ծայրէն սկսեալ մինչև գլուխը և կը տեսնէր անոր տանջուիլ ինքնապատուութեան տենցով, որ ամէնէն վտանգաւորն էր ժապ բանակումին մէջ մըմնջած էր «ինչ զեղեցիկ պտոյտ կրնանք ընել» Այլ եւս տեղ մը չէր կարող կենալ ինչպէս ծիծեռնակը աշնան ատեն: Անտարակոյս կ'ուզէր, լուսունյայի մէջ, վազել լեռնի վար, իր երեւակայածին պէս . . . ու միս մինակ . . .

Բայց այդ ժամուն վրանին տակ ոչ որ կար Անտրէն գատ՝ ժապը զսպելու համար:

Շիտակը, Անտրէն ուժով չէր ուրիշներու զգացած փորձութեան գէժ կուսելու համար: Ան խօսեցաւ առաջնորդին արդիւածներուն, կանոններուն, պարտականութիւններու վրայ . . . Սակայն երկնքէն իջնող լոյսը իրմէն աւելի խորապէս կը խօսէր արկածի սիրահար այս երիտասարդի մը հոգիին մէջ և

այնքան լաւ կը խօսի որ, անշուկ կը սողտակի շրջանէն դուրս աւ գէղ ի լերան ժայռոտ կատարները կ'ուզուի եւ Անտրէ՝ բնականաբար, կը հետեւի անոր:

Կերթան պայծառ միայնութեան մէջ՝ այն խորհրդաւոր յանդգնութիւնը կախարհանք մըն է... Ապառաժներու սեւ ժայռերը ցայտումով մը գէղի գորշ մարդրտագոյն երկինքը կը ցցուէին պարկեներու զդեակներուն պէս... վարը գէղ ի հարաւ, գաշտը կը փայլի անորոշ և գէղ ի արեւելք կը տեսնուի իրարու վրայ զիջուած քառոր՝ մտայլ գաղաթներու և խոնուած հսկայ զանգուածներու՝ որոնք գիշերուան սառն հանգարտութեան մէջ բարացած գազաններու կը նմանին...

Անոնք կ'երթան... Ժագ կ'ուզուի գէղ ի սեպ գաղաթ մը որ կ'իջնէ հովտին մէջ, ճարպիկ կատուի մը նման կը մագլցի... Ան կ'ուզէ ելլել հոն՝ բարձրը, ուսկից տեսարանը կ'ընդարձակի... գինով բաց օդի, ընդարձակութեան, անհունի...

սինք... բաւական կնճռատ կը գտնայ շարժիլը... ո՞ր գնելու է սոքա... Ան՝ ժայռին վրայ է, ձեռքերէն կախուած պարապութեան մէջ, վերջապէս ծանկը կը հանդիպի անհարթութեան մը, կը կռթնի, վեր կ'ելլէ:

— Աս ալ եղաւ Գէշ քայլ մըն ալ անցանք, կարգը հիմայ քեզի է. ջանայ ձեռքէս բռնել: Մի՛ վախճար... ես լաւ կը բռնեմ:

Ան ընկերը վեր կը քաշէ, և ահաւասիկ երկուքն ալ նեղ կատարի մը վրայ, ուր բռնագատուած են զիրար բռնելով կենալու... սակայն այդ տեղէն, անոնք կը տիրեն լիններուն վրայ և անշուշտ իրենց ձեռնարկած աշխատանքը կ'արժէ ասիկա:

«Ճամբայ ելլենք, անշարժ կենալով կը պաղինք...»

Յիրաւի օգը ցուրտ էր. ժայռերու կառչող եզուներէրը կը մզմզային: Եւ հիմայ անոնք կ'անցնէին քարի աւերակոյտէ մը. վերելքը դժուար չէր, այլ եւս կրնային շատ երթար ի՞նչ ուրախութիւն, մինակ ու ազատ ըլլալ, իր երեւակայութեանը կապ-



Ինքայի, Աւենակի մխիթարեան վարժարանի սկաուտներուն երգման արարողութիւնը

Անտրէ կը հետեւի հրաշացած, սակայն տագնապալից իր բարեկամին համար:

Դիշեր ատեն ո՞րքան վտանգներ այս լեռներու մէջ լղրժուեն ժայռերու վրայ, եղունքներով կառչելով հազարաւոր մեթր խորութիւն ունեցող անդունդներու բարձրութիւնները...

Իսկ, վարը, բանակափայրին մէջ... թէ որ հասկնան անոնց բացակայիլը... թէ որ զիրենք փնտռելու ելլեն...

— Ժա՛գ... ժա՛գ... այլ եւս հեռու մի՛ երթար, կ'ազաչեմ...

— Կը վախնաս:

— Ո՛չ, չեմ վախնար, դուն լաւ գիտես որ վախ չունիմ:

— Այն ատեն ինչօ՞ւ կը կեցնես զիս Տե՛ս որքան գեղեցիկ է... քիչ մ'ալ ոյժ տանք, այս կռտարին վրայ պիտի ըլլանք...

— Կը տեսնես որ կարելի չէ այս տեղէն անցնիլ... թէ որ ժայռին վրայ ելլել կ'ուզէիր, միւս կողմէն պէտք էր երթալ, ճամբայ մը կայ...

— Սոսուգիւ ասիկա ձանձրանալի բան մըն է, ճամբայ մը... մինչդեռ թերեւս մենք առաջինն ենք այս տեղէն անցնող, բայց, լուսթիւն, չխօ-

ուած միայն... կրողը տանի օրէնքները, կարգ կ'ունեները... Ասիկա կ'արժէ ամէնը:

«Ժա՛գ, օգնութիւն...»

Դիրտակոյ ժայռերու զգրգիւն մը և խճաքարեալ շոտաշ մը լուսեցաւ ետեւէն... Ոտքը քարի մը վրայ դրածին պէս, քարը կը շրջի և ան կ'իջնայ: Անտրէ նարոնի մարմինը նայն պահուն կը գլորի, կը ծալուի ու կը ցատկէ:

Ժագ, յուսահատ ճիգով մը, այժեամի ստոււմով կը հասնի ընկերոջը, կը բռնէ գոյն ու կը կեցնէ...

«Մե՛ք... ճիշդ ատենն էր...»

Երկուքն ալ իրարու կը նային, գունատուած... Ժագ սոքի վրայ, Անտրէ սոքերուն առջեւ տարածուած... Իրենցմէ վար ժայռերը կը շարունակին զլրդիւնով գահավիժիլ գէղ ի անդունդները, զարհուրելի արձագանդներ ստեղծելով: Ժագ յանկարծ կը նստի ընկերոջը մօտ, կը բռնէ անոր ձեռքերը:

«Անտրի՛, Անտրէ, յիմարութիւն էր ըրածս... պէտք էր քեզի մտիկ ընէի... կը ներքս ինձն»

— Ինչօնք ես ինչ ես, հիմայ անոր ժամանակը չէ:

Ժագս... միայն թէ...

— Միայն թէ, ի՞նչ կայ:

— կարծեմ կոնս տեղէն ելաւ... կ'զգամ որ քայլ մըն ալ կարող չեմ առնելու:

— Ի՞նչ կ'ընես Ասիկա անտանելի է: Հիմայ ի՞նչ պիտի ընենք... շատ ցաւ կը զգամ:

— Ո՛չ, ոչ, կարծես թմրածի պէս է: Բայց, չեմ կրնար ստքի ելլել:

Տե՛ս... կը ջանամ ստքի ելլել, ու նորէն կ'իյնամ: Ճանք չկայ, կը տեսնես:

Փազ գիտէր որ իր բարեկամը արիասիրտ ու սովորէն էր հարկ եղած ատենը:

Երբ կ'ըսէր թէ կարող չէ քայլ մ'առնել ստուգիլ րանի է թէ բոլորովին անկարելի էր... Եւ սակայն, չէին կրնար բոլոր գիշերը հոն մնալ... Ի՞նչ ընելու էր: Յակոբ կը զգար իր մէջ գաղափարներուն խառնափնդոր զարթնումը: Եւ սակայն որչափ ալ անորոշ կը հասկնար իր գերը...

«Ես պատասխանատու եմ կը խորհէր ինքն իրեն: Եւ սկսուտի գաւանանքի այս յոգուածը աւելի ևս կը ցնցէր զինքը:

Այո, ան հիմայ պէտք էր ճանչնար իր յանցանքը, և հետեւանքները կրէր: Անձը նուիրել պէտք էր:

Անձնութիւն... ըսելը գիւրին էր, սակայն ինչ կերպով Բանակալայր դատնալ օգնութիւն փնտռելու համար... Ի՞նչ գեղեցիկ անձնութիւն... Խոր գիշերուան մէջ բոլոր ընկերները արթնցնելը, զանոնք ալ վտանգներու ենթարկել էր: Ո՛չ... չէր կարող ասիկայ ընել...:

Այն ատեն... մինակը պէտք էր ընել, անկարելին:

«Օ՛ն, երթանք, Ատրէ՛:

— Երթանք, սէ՛ր:

— Եկու՛ք, ջանա՛ ստքի ելլել կեցիր. չե՛ղ կատուէ ուսերուս վրայ: Մի՛ վախնար: Անցու՛ք թեւզ վիզի շուրջ, և բռնէ՛ ձեռքս... Եղած...:

— Բայց, ժաբ, խենթ ես... դուն գիտանալու ու՛ր չունիս... Զորին վրայէն թռիչք մը առնելու կարող չես կարծեմ...:

— Բայց, խեղճ ժազ, պիտի չկարենաս... հարե՛ր քայլ առնել... մտածէ որ...:

— Լո՛ւ է՛ րիչ մը, անտրէ, գիտ կը զայրացնես... Օն, մէկ, երկու, երեք... հօ՛ք, որչափ ծանր ես տղեկս!:

— Փազ կ'ազաւում... դուն ինքզինքդ պիտի վտանգես... կեցի՛ր... Դիտ հոս ձե՛ղ ու մինակ վար իջի՛ր...:

— Անտրէ՛, շատ կը խօսիս դուն, չափազանց կը խօսիս և ցաւալին այն է որ գիտ ալ կը ստիպես որ քեզի պատասխանեմ... չունի՛ր պէտք ունիմ գիտնալ:

«Փազ Դիտ հոս ձե՛ղ, ու դուն մինակ զնա՛:

— Ուշադի՛ր հիմայ, հոս է մեծ աշխատութիւնը, հարկ է գագաթը անցնել... և թերեւս երկուքս ալ վա՛ր...:

Ճիգ կ'ընէր կատակարանելու. սակայն իրապէս կը վախնար: Միայն թէ վտանգի գիտակցութիւնը շատ անգամ մարդ կ'արիւնջնէ, երբ երկիւզը անձամբ վանելու հարկ ըլլայ: Անոնք հիմայ սպառաժին ճիշդ ծայրն են... վարը առագին պարապութիւն: Ոչ մէկ միջոց կար պատին կառչելու, թէ որ ճիգը ձախողէր կարծես թէ ամբողջ լեռը իր կռնակին վրայ էր պիտի փլէր: Փազ իր հանդարտութիւնը, բոլոր պազարուութիւնը, բոլոր ոյժը հաւաքած էր:

Անհուն վայրկեան մըն է որ կ'անցնէր. կեանքի և մահուան միջեւ վայրկեան մը...:

«Նոյն խի կեանքին վտանգովը» կը խորհէր պղտիկ սկսուածը, աչքերը գոցելով անդունդը շնորհելու համար...:

Յազթութիւն... Ան անցաւ:

Բայց, հիմայ այլեւս չի տրամաբաներ: Ան կ'երթայ սպառած յուզումէն ու ճիգէն, սակայն իր պարտքին գիտակցութենէն արիւնքած: Կը հասկնայ ինչ որ հասկնալ չէր փորձած, կամ ինչ որ միշտ արհամարած էր, նախ ելիէ գիտնար հնազանդիլ, բան պիտի չպատահէր... հիմայ գիտէր ինչ ըսել էր ասիկա: Յետոյ անձնութիւն պատասխանատուութիւն, վեհանձնութիւն և արիւթիւն...:

«Փազ Սիւլէ՛ն, կը հաշնաք այդ համաձայնութիւնը զոր ամէնքս միասին հաստատեցինք: Այն որ ծանր յանցանք մը կը գործէ կարգապահութեան դէմ, այլ եւս խումբին մէջ մաս չունի... Դուն ընդունեցար արդարութեան այս օրէնքը երբոր դրինք, կը յիշե՛ս»:

Առաջնորդը ա՛յսպէս կը խօսէր ժազին, որ նստած էր բանակալայրին առջեւ ժայռի մը վրայ, հեւալով, ջախջախուած, ուժասպաս...:

Եւ սակայն յազթական էր:

Արշալույսը ծագեցաւ: Զինչ լոյսը առարկաները կը լուստարէր, ինչպէս խոճմտանքը՝ հոգին:

Փազ ճիգով մը վիւր կանգնեցաւ:

«Ես ծանր յանցանք մը գործեցի, ըսաւ ան. Անոր բոլոր պատասխանատուութիւնը վրաս կ'առնեմ թէ որ կը վճէք, պիտի չեղանամ ձեզմէ:» Ան՝ առանց դառնութեան և առանց տիրութեան կը խօսէր, թէպէտ և սիրտը խորտակուած էր: Հիմայ ինքնագիտակցութիւնը ունի բրածին և անձին արժանապատուութեան:

«Ճամբեցէք զիս, կը կրկնէ, արգարացի է:» Սա-կայն, այն ատեն, նուազկոտ ձայն մը քոլէն կ'ըսէ: «Անիկա իմ կեանքս ազատեց՝ իր կեանքը՝ վրտանգելով:»

Անտրէ նարոնն էր: Եւ որովհետեւ շուկր տարածուած էր, բոլոր սկսուածները կը խռնուէին շորս կողմէն. և ահա աղաղակ մը բրդաւ:

«Փազը թող մնայ, միշտ մեղի հետ մնա՛յ... մեր սիրելի բարեկամը... պէտք է ներել իրեն... թող, կեանայ, թող կեանայ...:

— Թող մնա՛յ, կը պազատէր խեղճ Անտրէն:

— Թող մնա՛յ, կրկնեց առաջնորդը, թող մնայ, քանի որ դուք այդպէս կ'որոշէք, դուք որ իրեն գատաւօրը եղաք: Գիտեմ որ մեր մէջ ինք լուսագոյններէն է և առած զասը իրեն պիտի ծառայէ... թող մնայ ուրեմն... բայց թող յիշե՛ս»:

Փազ կը նայի բարեկամներուն... բոլոր ձեռքերը իրեն կ'երկարին:

Եւ ինք ամենուն կ'երկարէ իր ձեռքը, և յուզումէն, խոնջէնքէն, ուրախութենէն և սէրէն սիրտը ելած, առաջին անգամ ըլլալով աչքերը արցունքով կը լեցուին:

«Երբեք պիտի չմտնամ» կ'ըսէ ան:

ԼԻՒՍԻԷՆ ԶԷՎՈՐ
Թարգ. ԱՐԱՄ ԷՔՍԷՐՃԵԱՆ

ՄԿԱՌՆՑ ԼՈՒՂՈՐՊԻ ՄԸ ՔԱՉՈՒԹԻՒՆԸ

Տակաւ ին տասնհինգ տարեկան չկար Հէն-
րի Մովիէլ, սակայն Սէն Սէրվանի խումբը
բոլոր սկաւումներուն մէջէն միայն իրմով կրնար
հպարտանալ :

Յիրաւի կատարեալ ըմբիշ մը չէր ան, բայց
վարժ հեծանուորի և սակաւն լուրջորդ մըն էր :

Կիրակի երեկոյ երբ խումբին երկար արշա-
ւանքները կը վերջանային և իւր ընկերները
վերադարձի ճամբան կը բռնէին, ինք էր որ
իր զուարճարանութիւններով և երգերով ամե-
նուն բարոյականը կը բարձրացնէր ու վերջին
հանգրուանը անոնց համար աւելի կարճ կ'ու-
զար :

Ծագմամբ Պրըտոն, տարիքով պզտիկ բայց
կազմով տոկուն, հպարտ քալուածք մը ունէր
իր համազգեստին տակ, Թեզանիքին վրայ բա-
նուած նշանը կը ցուցնէր անոր քաջ նաւազի յատ-
կութիւն ունենալը, լաւ լուրջորդ մը ըլլալը :

Ան կը հեաւէր առածի մը որ լսած էր
իր մանկութեան ժամանակ. «Ապագան անորն
է որ առաւօտը կանուխ կ'ելի» : Չմեռը ժամը
վեցուկէսին ոտքի վրայ էր դարձող երթալէ առաջ
զաներուն վրայէն անցնելու համար, իսկ ամա-
ռը աւելի կանուխ կ'արթննար, օրուան ջերմու-
թիւնէն առաջ հեծելանիւով երկար պատշաճ մը
կատարելու համար :

Ծովու կարճ վարակի մը մեքենային զեկին
կապած, ըստ իւր քմահաճոյքին և ծովախա-
ղացքի ժամուն համեմատ՝ երբինն Րանսի և-
զերքը գէպի կիրի փուռերը կ'երթար, և երբեմն
ալ գէպի Մենիքի ափունքը :

Վերջինս իր ամենասիրելի վայրն էր. այս
գեղեցիկ եղերքը, առաւօտեան ժամը եօթին
միշտ ամայի էր, որուն խոնաւ աւազները վար-
դագոյն բոցեր կ'արձակէին :

Ան արագութեամբ կը հանուէր և գէպի ծո-
վը վազելով տասը վայրկեան խողածուկի մը
նման կը խայտար :

Շատ շուտ կը լողար, առանց եղերքէն հե-
ռանալու, վասնզի խոհեմ էր. յետոյ մարդական
քայլերով երկար վազք մը կ'ընէր առողջապա-
հական ազգեցութիւն ձեռք բերելու համար :

Իր մարտզէն առատ կարագոտած հաց կը
հանէր և աւազակոյտին վրայ նստելով մեծ ա-
խորժակով կը ճաշէր, վերջը իր առջեւ պար-
զուող միշտ նոր ու հետաքրքրաշարժ ծովուն
տեսարանը գիտելով կը մնար :

Գանդալի և Սէն Սէրվանի մակոյկներ՝
որսի համար ծովուն բացերը կը նա-
ւարկէին, և Սեւ ծովով շողհնաւեր գէպի
Շօսէյի կղզիները կամ Ժէրսէյ և կամ Անդ-
լիա կ'երթային :

Իւր բոլորաթիքը՝ չոր խոտի և կապածաղկի
արծաթեայ փուշերուն մէջ՝ աներեւոյթ մի-
ջտաներ տարօրինակ ու խորհրդաւոր նուա-
զախումք մը կը ձեւացնէին, և ջինջ երկնքի
վրայ որսի քարածիծառները բարձր ճիչեր ար-
ձակելով կը թռչկաւէին :

Յաճախ Հէնրի Մովիէլ, իր հեծելանիւր
ժայռի մը խոռոչին մէջ պահելով՝ խարտկենքու
վրայէն առաջ կ'երթար մինչեւ Վարա հրուան-
գանին ծայրը, որ ամայի ամբուլթիւն մըն է և
Մենիք գիւղին առջեւէն գէպի ծով կ'երկարի :
Անկէ՝ բոլոր ծովեզրին վրայի հրաշալի տեսա-
րանը կ'երեւի :

Այն օրը՝ Յուլիսի գեղեցիկ առաւօտ մը, կը
զգացուէր որ տաք սիւսի բնէր : Յառաջացած
էր մինչեւ վերջին կէտը և բարձր ժայռերու
վրայէն՝ ջուրին մէջ կարելի եղածին չափ հե-
ռու քարեր նետելով կը դրօսնուր :

Գեղեցիկ ծովը՝ հայելիի մը պէս ոլորկ էր
և խիճերը անոր մէջ ինչալով բազմաթիւ ա-
լիք շրջանակներ առաջ կը լերէին և որոնք
անհունապէս կ'ընդարձակուէին :

Այս խողը որ՝ մարդական տեսակէտով
զունդ նետելու չափ օգտակար էր, զայն կը
զրգուէր և անոր իրական եռանդ մը կու տար :
Որքան որ ալ հեռու նետեց քարերը, սակայն,
այդչա՛մ մնաց տեսնելով յանկարծ որ եղերքէն
վախտունէն ութսուն մեթր անդին՝ քարին հա-
տողութենէն հեռու ջուրը կը յուզուէր :

Աւելի ուշադրութեամբ նայեցաւ :

Տարակոյս չկար, բան մը կը շարժէր, բան
մը որ կը ծփար, և շատ զարմացաւ զայն ա-
ւելի կանուխ նշմարած չրլլալուն :

Անիկայ տեսողութեանը մէջ սխալած չէր,
անտարակոյս մէկն էր որ կը լողար կամ աւելի
ճիշտ՝ կը փորձէր լողալ : Սակայն կէս ժամէ ա-
ւելի էր որ ժայռին վրայ կը գտնուէր՝ և ծովը
մոնող մէկը չէր տեսած : Հիմայ ան՝ յատկօրէն
մարդ մը կը տեսնէր որ եղերքը բռնել կը ջա-
նար. բայց այդ լողացողը կամ բնաւ լողալ չէր
գիտէր՝ և կամ երկար մաքառումներէ հտը
յողնած՝ ուժասպար եղած էր :

«Բայց այո՛, թշուառ մ'է որ կը խեղդուի՛,
և ես ապուշի մը պէս հոս կը կենամ» պոռաց
Սկաուար : Որոշում մը տալու համար, Մովիէլ
չուրջը արագ ակնարկ մը նետեց :

Եզերքը ամայի էր՝ և իրեն տանուազն տասը վայրկեան պէտք էր Մենիքէն օգնութիւն մը գտնելու համար: Հասկնալով որ միայն ինքն իր վրայ պէտք էր վստահել՝ բաճկոնակը հանեց և սկսաւ վազել: Ան խարակին վրայ ձեղք մը կը ձանչնար որ զինքը ժայռէ ժայռ մինչեւ ծով կ'իջեցնէր:

Մայրահեղ ճարպիկութեամբ ու արագութեամբ սաստկաբար դահաւիժեցաւ խորունկ ու վտանգաւոր խողովներ և սրածայր ժայռեր ունեցող երկայն պատի մը վրայէն: Քարերուն կպած սպիտակ ժժմակներ՝ ձեռքիւն ու սրունքները կը ցառկէին: Քանի մը երկվայրկեանի մէջ ինքզինքը երկու երեք մեթր անդին բաց ծովու վրայ գտաւ:

«Ամուր կեյիբի՛ր, օգնութեան կու գամ», պուսայ ձեռքերով փող մը ձեւացնելով:

Առանց սատամսելու ջուրին մէջ խորատուզուեցաւ: Ասիկա իր երկրորդ լողանքն էր՝ և արդէն ճաշած բայց վտանգի գաղափարը մտքէն անգամ չէր անցնէր: Իր բոլոր ուժովը կը լողար, հասկնալով որ թշուառ անհետանալու վրայ է:

Մարդը յուսահատութեամբ կը շարժէր իր տազնապած և տժգոյն դէմքը վերջին անգամ մ'ալ երեւցաւ ջուրին վրայ, յետոյ կամաց մը ինկաւ իրրեւ թէ ինքզինքը մահուան գրկին մէջ ձգէր, և միայն իր մէկ ձեռքը զարձեալ տեսնուեցաւ ջուրին վրայ, փրկութեան բնագոյր իրեն թերագրելով՝ մինչեւ վերջին վայրկեանը իր գտնուած տեղը յայտնելու գաղափարը:

Մօվիէլ քանի մը զօրեղ գրկաշափերով այս ձեռքին մօտեցաւ դայն բռնեց:

Մարդը իրեն քաշեց, և ըստ մեթոսին զոր խմբապետը իրեն շատ անգամներ ցուցուցած էր, անոր գլուխը ջուրին վրայ հանեց և դայն դէպի ժայռերը քաշեց տարաւ:

Անխոհեմ լողացողը՝ քիչ մը սթափելէն ետք սիրտ առաւ, և քանի մը վայրկեան յետոյ ցամաք ելան:

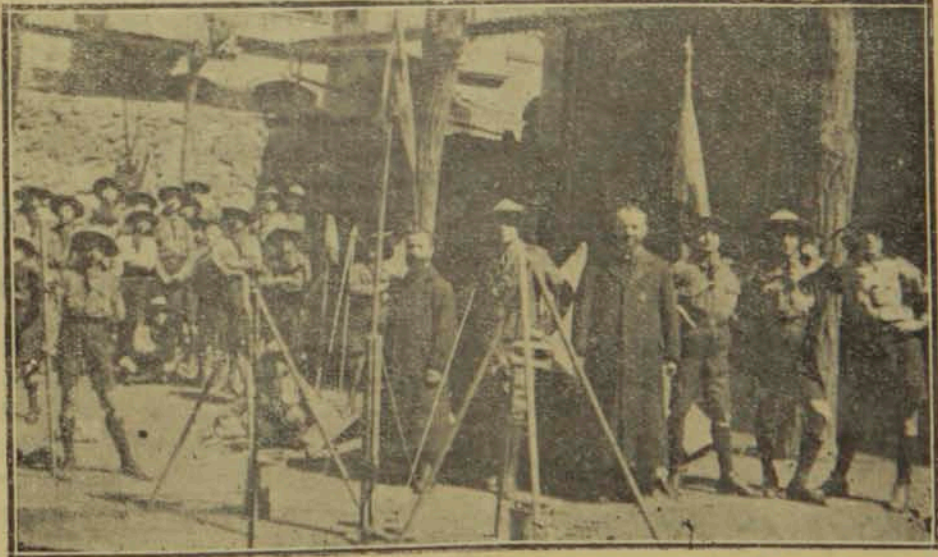
Մարդը խարակին ստորտը գտնուող խիճերուն վրայ տարածուեցաւ: Քսանըհինգ տարեկանի մօտ երկտասարդ մ'էր, որուն ածիււած դէմքն ու գլուխը բաւական անախորժ երեւոյթ մը կը ներկայացնէին:

Ան հագած էր փայլուն կտաւէ տափատ մը և առանց թեղանիքի գծաւոր շապիկ մը: Զախ թեւին վրայ դրոշմուած պատկեր մըն ալ կը նշմարուէր: Ամէնէն աւելի աչքառու բանը մեծ յոգնութիւնն էր որ իր դիմագծերու վրայ դրոշմուած էր և հակառակ արկածին յաջող վախճանին, վրդովուժը սակաւին իւր նայուածքին մէջ կը կենար:

«Ուրեմն, հիմայ աւելի լաւ չէ՞ք», ըսաւ Սկաուտը: — Այո՛, այո՛, լաւ եմ, բայց եթէ դուք չըլլայիք յորձանքին մէջ պիտի մնայի: Զախորդութիւն մը, ան ալ՝ եզերքին շատ մօտ... բայց այլեւս չէի կրնար: Մտիպուեցայ տանուազն չորս ժամ լողալ... Ա՛հ, շնորհակալ եմ ձեզի, դուք շատ ազնիւ ու շատ քաջ էք:

Թարգ. ՇՐ. ՍԱԼՄԱՍԼԵԱՆ

Շարունակելի



Թերայի-Շիշլի VI խումբի (վինետիկեան մխիթարեան վարժարանի) սկաուտները և իրենց եռանդուն վարդապետները
Շ. ՎԱՐԳԱՆ ՇԱՅՈՒՆԻ ԵՒ Շ. ՅԱԿՈԲՈՍ ՓՈՍՊԸՅԸՔԵԱՆ

ՄԵՐ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԸ

Ա. ՄՐՑՈՒՄ ԿՈՂՔԻՆ ՎՐԱՅ

Ուշադրութեամբ դիտեցէք կողքի պատկերը. հայ սկաուտներու երազած Մասիան է որ ձեր առջեւ պիտի գտնէք. ուր արդէն արծիւը կը սաւառնի բարձրէն ձեր նշանաբանը իր կտուցով բռնած. իրեն կը հետեւին բոյր եւ եզրայր սկաուտներ՝ ետին ձգելով կարգ մը հետախուզական նշաններ զոր դուք ճշգրիտ կարողաւով պիտի կրնաք հետեւիլ իրենց:

Հ Ա Ր Ց Ո Ւ Մ

Քանի՞ սեսակ եւ ինչ հետախուզական նշաններ կան, աշխատեցէ՛ք նախադասութիւններուն իմաստը ճշգրիտ կերպով գրել:

Բ. ՄՐՑՈՒՄ ՏԵՍ ԷՋ 312

Պիտի գտնէք անխօս պատմութիւն մը գծուած բնագործակ տարածութեան մը վրայ, հոն տեղի ունեցած է բաւական հետաքրքրական պատմութիւն մը աշխատեցէ՛ք բոլորդ ալ լուծել այս պատմութեան իրականութիւնը:

Հ Ա Ր Ց Ո Ւ Մ

Քանի՞ սեսակ հետք կան եւ ինչ տեղի ունեցած է այդ ֆարսկսիկ վրայ, կարճ ու կոկիկ գրեցէ՛ք:

Պատասխանները կ'ընդունուին մինչեւ 15 Յուլիս: Հետեւեալ հասցէով՝ Մրցում թիւ 20 «Հայ Սկաուտ» թ. 7. VI խումբ. Խորասանճեան խան թիւ 26 Սիրբէճի Կ. Պոլիս:

Մ Ր Ց Ա Ն Ա Կ Ն Ե Ր

Երկուի մրցումները ճշգրիտ լուծողներուն պիտի տրուին՝ Ա.ին Սկաուտական պայուսակ մը. Բ.ին կողմնացոյց մը Գ.ին ջրաման մը. Դ.ին Սկաուտական գնելի մը. Ե.ին ջուրի գաւաթ մը:

Իսկ բոլոր միւս պատասխանողները պիտի ստանան զանազան փոքր նուէրներ:



Ա Շ Ն Ա Ն Ա Յ Ի Ն

Բ Ա Ն Ա Կ Ո Ւ Մ Ց Ո Ւ Յ Ա Հ Ա Ն Դ Է Ս

Հ Ա Յ Ս Կ Ա Ս Ի Տ Ն Ե Ր

Կ'ուզե՞ք ձեր վարկը բարձրացնել օտարներու առջեւ եւ պատիւ բերել ազգին:

Կ'ուզե՞ք ցոյց տալ որ սկաուտական ամէն տեսակ գործունէութեանց մէջ յաջողելու ընդունակ էք:

Եւ վերջապէս կ'ուզե՞ք ձեր ամառնային եւ զանակը օգտակարապէս անցնել:

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՆՅԷՔ ամենքդ ալ Սեպտեմբրի մէջ տեղի ունենալիք Պոլսոյ բոլոր հայ սկաուտներու ընդհանուր Բանակում Յուլիանդեալին:

Այս հաւաքոյթը պիտի ըլլայ աննախընթաց, նոր եւ հետաքրքրական:

Հոն պիտի ցուցադրուին Սկաուտական ամէն տեսակ գործունէութիւններէն նմոյշներ եւ տեսարաններ:

Հոն պիտի ներկայանայ Պոլսոյ հայ սկաուտը իր լաւագոյն կարողութիւններով:

Հոն երեւան պիտի գայ իւրաքանչիւր խումբի եռանդը, աշխատութիւնը եւ արժէքը:

Եւ վերջապէս հոն պիտի տեսնենք Հայ Սկաուտին իրական արժանիքը:

ՆԱԽՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ Ա. ԲԱՆԱԿՈՒՄ

Մտնակցութեամբ աստիճանաւոր սկաուտներու (*) 1 Յուլիս 922 ժամը 22 է՛ն՝ 2 Յուլիս ժամը 18:

Բանակալայր «ԷԷԻԻ ԷՖԷՆՏԻ» Մաքրիգիւղ:

Ե Ա Յ Տ Ա Գ Ի Ե

1 Յ Ո Ւ Լ Ի Ս 1922 Ե Ա Բ Ա Ք

Ժամ 22 ԲԱՆԱԿՈՒՄԻ ԿՐԱԿ

Բանակումի կրակի պատմականը. Պ. Ա. Տօփինեան.

Ժամ 22.15, Բանակում ցուցահանդէսի Երագիրը,

Նպատակը, միջոցները եւ նախապատրաստութիւն.

Պ. Հայկ. Ճիգմէնեան:

Ժամ 23 կրակին շուրջ խողեր, սկաուտական պարեր եւ երգ. Պ. Մկրտիչ Մալումեան:

Ժամ 23.15, Բանակումի կրակին շուրջ պատմութիւն.

Ժամ 24 վերջ բանակումի կրակին, տողանցք թմրկահարներու եւ հրաւէր բռնի:

Ժամ 24.15 «Լոյսերը մարին». Սուլիս:

2 Յ Ո Ւ Լ Ի Ս 1922 Կ Ի Ր Ա Կ Ի

Ժամ 6. ԶԱՐԹՆՈՒՄ թմրկահարներու՝ տողանցքով: Բանակատեղիի աշխատութիւններ, վրաններու յարդարում, մարքութիւն բանակալայրի եւ անձնական:

Ժամ 7.30 Մարզանք խմբակային:

» 8 Նախաճաշ »

» 8.30, Դրօշի պարզում եւ աղօթք. Պ. Արշակ Յակոբեան:

Ժամ 9, վրաններու քննութիւն եւ բացատրութիւն: Սկակն. Մերայանձնախումբ:

Ժամ 9.30, ԿԱՄՐԱՇԻՆՈՒԹԻՒՆ ԳԵՏԱԿԻՆ ՎՐԱՅ, Ա. Ատաղծով կամուրջ. Պ. Արայ Տօփինեան:

Բ. Զուանով կամուրջներ. Պ. Մկրտիչ Մալումեան:

Ժամ 12, Ճ Ա Ե խմբակային դրութեամբ եւ բացարձակ հանգիստ:

Ժամ 2, Բանակումի մասնակցողներու կողմէ յառաջիկայ ցուցահանդէսին համար ձեռական աշխատութեանց հաւարածոներու նմոյշներու եւ թելադրութեանց ներկայացում եւ բացատրութիւն:

Ժամ 4.30, Հիւղակի նմոյշի մը ցուցադրումը եւ պատրաստութեան բացատրութիւն: Պ. Մկրտիչ Մալումեան:

(*) Աւագ խմբապետ. խմբապետ. փոխ - խմբապետ. վարիչ տնայնիւր. տնայնիւր կամ խմբակի պատասխանատու վարիչ:

ժամ 5, Թէյ խմրակային:
5.50, Գրօշի հաւարում. **Պ. Արշակ Յա-**
կարեան:

ժամ 6 Մեկնում կամ Ազատ Պատ:
Բանակումի պետ Պ. Արշակ Յակոբեան.
Բանակատեղիի պետ Պ. Օննիկ Ֆրէնկեան.
Բանակումի պետի օգնական Պ. Լեւոն Սարոյան
ի դիմաց կեդրոնի սկաւառական ցանձնախումբի.

Քարտուղար

16 Յունիս 922 Ե Ն Ո Վ Ք
Ի Ա Ն Օ Թ. **Կապոյտ գրօշակ Բացարձակ հանգիստ**
Կարմիր « Խաղեր
Կանաչ « Ազատ

Մասնակցողները պարտին հետ առնել. Գաւա-
զաններ. Վրան, Չուան, Կացին, Լապտեր, Թէյաման,
Կողմնացոյց, չոր ուտելիքներ եւն.:

ժամանակացոյց երկարուղիի

Շարաթ ժամ 16.15, 17.15, 18.15, 19*, 19.30
20.15 Սիրիէճիէն:
Կիրակի ժամ 18.46*, 19.16*, 19.56*, 20.27,
20.57 Մարքիզիւղէն:

(*) Ասզանիւ կողմ գնացուցողներ Զէյթուն Պուռնու ալ
կր կենան:

ԱՍԱՌՆԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՈՒՄ ՄԵՇ ԿՂԶԻ

Հ. Մ. Ը. Մ. Բերա-Շիւլի VI (Միսիբարեան)
խումբ 10 Յուլիսին 25 Յուլիս 1922:

Յ Ա Յ Տ Ա Գ Ի Բ

2	Զարթնում	ժամ 6.30
	Անձնական, անկողիններու եւ վրանի	
մարքութիւն:		7.15
	Մարզանք (Շուէտական եւլն).	7.30
	Լոզանք.	7.45
	Ընդհ. հաւարում. աղօթք եւ գրօշի	
պարզում,		8.—
	Նախաճաշ.	3.30
	Սկառտական զանազան զրազումներ	
եւ դասախօսութիւն.		11.—
10	ձաշ.	12.30
11	Բացարձակ հանգիստ (ոչ մէկ շար-	
ժամ բանակումին մէջ).		2.—
12	Սկառտական ընդհ. խաղեր.	4.—
	Երեկոյեան լոզանք.	4.20
	Նախընթրիք.	4.45
	Յաջորդ շրջանի վարժարանի դասե-	
րու պատրաստութիւն:		5—7
	Ընթրիք.	7.30
18	Ընդհ. հաւարում եւ գրօշի յարգանք.	8.—
	Խմբային թեթիւ խաղերու ազատ պահ.	8.45
19	Ընդհ. հաւարում բանակումին կրա-	
կին շուրջ.		9.—
	Պատմ. խօսակցութիւն եւ երգ,	10,—
20	Քունի պատրաստութիւն, աղօթք,	10.10
	«Լոյսերը մարէ»,	10.15
	Բանակումի ընդհ. պետ.	ՄԿՐՏԻՋ Գ. ՄԱԼՈՒՄԵԱՆ
	Բանակատեղիի պետ աւգ. առջ.	ՄԻՇԲԱՆ ԶԱՐԻՖԵԱՆ
	Մասակարար	ՀՐԱԶԵԱՅ ՕՅԱՆԵԱՆ

Հաշուակալ
Բանակումի հոգեւոր պետ Հ. ՅԱԿՈՐՈՍ ԲՕՄԿՅՇՇԵԱՆ
Բանակումը պիտի տնէ մէկ աժիս 15 օրը պար-
տաւորիչ է:
15 օրուան համար 500 զրշ.

ԱՐԴԻՒՆՔ «ՀՆԴԻԿԻ» ՄՐՅՄԱՆ

(Տես «Հայ Սկառտ» քիւ 15)

Ընդհանմէնը 34 պատասխան ստացած ենք.

Բերա-Շիւլի	I	խումբէն	6 հաս
» »	III	»	6 »
» »	V	»	6 »
» »	VI	»	2 »
Գատրգիւղ	III	»	7 »
Օրթագիւղ	I	»	3 »
Պէշիկթաշ	I	»	4 »

Ա. Բ. եւ Գ. հանդիսացած են հետեւեալ պարոն-
ները որոնք նուազագոյն սխալով առաւելագոյն ղէմ-
քերը գտած են եւ կ'ստանան մէկ տարուան, վեց եւ
երեք ամսուան «Հայ Սկառտ»:

Ա. — Ներսէս Հանըմեան, Բերա-Շիւլի I
Բ. — Արամ Տալեան, » » V
Գ. — Ազատ Վարդեան Պէշիկթաշ I

Իսկ մնացեալները անխախտ կ'ստանան սկառտա-
կան պատկերներ:

ԲԵՐԱ-ՇԻՇԼԻ V ԽՈՒՄԲ
(Լուստուրիչ վարժարան)

Ամսոյս 20ին երիտասարդ հասակին մէջ հողին
յանձնեցիկը Պէշիկթաշի նախկին Սկառտ խմբապետ՝

Պ. Տ Ի Գ Ր Ա Ն Ե Ա Ղ Ո Ւ Պ Ե Ա Ն Ը

Խմբագրութիւնս ցաւակցութիւն կը յայտնէ այրի
Տիկին Նեվրիկ Եղուպեանի, այս դառն կորուստին
առթիւ:

ՍՏԱՅԱՆՔ

ԱՐԵՎ ԳՐԱԿԱՆ-ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՄՍԱԳԻՐԳ 1922 Թ. ԵՐ-
ԿՐՈՐԳ ԿԻՍՏԱՄԵԱԿ. — Կը հրատարակուի Վիեննա Սի-
մոն Յակոբեանի խմբագրութեամբ:

Վեցամսեայ բաժանորդագրինն է՝ 20 ֆրանկ: Ամե-
րիկայի համար 2 տոլար:

Դիմել՝ Rédaction «Areg», S. Hakobian
VIENNE (Autriche), VII. Mechitaristengasse 4.

ՆՈՐ ԿԱՅՆ Գրական գիտական եւ Հասարակական
ժողովածու:

Ա. հատոր պրակ 1: Գին 10 զրշ. հասցէ Կ. Պոլիս
Գումբ Գարու ժողովրդային ակումբ:

ԲԱԶՄԱՎԷՊ: Գրական ամսագիր, բաժնեկին 25
ֆրնգ. 5 տոլար, հասցէ Rédaction de la revue «Paz-
maveh» Venise (St. Lazare) (Italie).

ՀԱՆԴԷՍ Ամսօրեայ բանասիրական ամսաթերթ:
Բաժնեկին 30 ֆրնգ. հասցէ «Handes Hamsorya»
Vienne, VII/2 Mechitharistengasse 4.

2000 ՄՂՈՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՆԵՐՔԵԻ

Հեղինակ՝ EMILIO SALGARI

Իտլ. Թրգմ. Հ. ԵԱՆՈՐՈՍ ԲՈՍՊՈՐՏԵՐՆԵԱՆ

ԺԴ. ԼԻՃ ՄԸ ԲՈՑԵՐՈՒ ՄԷՁ

Հաղիւ թէ չոգեմակոյիլը այդ լճին մէջ մտաւ, որանչելի տեսարան մը ներկայացաւ յանկարծ երկրաչափին և ընկերներուն աչքին:

Անոնք այս անգամ բարայրի մը մէջ չէին գտնուէր, այլ մտրամ հսկայ հրաբուխի մը կեղերունը, որ կոնսանեւ վեր կը բարձրանար կողերը հին լաւաքէ խաւով ծածկուած, որ տեղ տեղ հարթ էր, տեղ տեղ դուրս ցցուած կամ խոռոչացած, ճաթուտած, փետեկուած կամ կրակով այրած: Գաղաթը կը բացուէր լայն խառնարանը, որ մազլցող բոյներով դարդարուած էր, որոնք կը տատանէին արտաքին հովէն, և ատկից շիպշիտակ կ'իջնէր՝ սակենչոյ ճառագայթ մը՝ լճին մէջտեղը ցայտուն կղզեակի մը ժայռերուն վրայ կը բեկանէր:

- Հրաշալի տեսարան, գոչեց Պարթըն:
- Հիանալի, պոռայ Օ'Քոնոր:
- Հիասքանչ, ըսաւ Մորկան, աչքերը սեւեռելով հրաբուխի բերնէն իջնող լոյսի սխնին վրայ:
- Հրաբուխ է աս, հարցուց խառնածինը:
- Այո՛, սակայն մտրամ, պատասխանեց Սըր ձօն:

- Թէ որ կարելի ըլլար վերը բերնին հասնիլ
- Չե՛ս տեսներ պատերը ողորկ են
- Ի՛նչ դժբախտութիւն: Կեանքիս մէկ ամիսը պիտի տալի տակից դուրս ելլելու, օգը չնշելու և արեւուն մէջ տաքնալու համար:

- Այդ օգը հոս պիտի չնշես և ինքզինքդ պիտի տաքցնես այդ կղզեակին վրայ:
- Երթանք, ըսաւ Օ'Քոնոր Մեր հանգստութեամբ դիտենք արեւը:

Մորկան, Պարթըն և Նաւաղը թիւրուն վրայ ոյժ տուին ու չոգեմակոյիլը սահեցուցին այդ սեւ ջուրերուն վրայ, որ զարմանալի բան, քանի կը յուզուէին՝ անխորտ հոտ մը կ'արձակէին: Այնքան կատաղութեամբ կը վազէին որ՝ քառորդ ժամէ հասան կղզեակին: Եօթանասուն կամ ութսուն մեզը տրամադճով այլանդակ ապառաժ մըն էր և ուղափ կոնակի ձեւով կը բարձրանար, ծածկուած՝ սեւ երկաթաքարի կոյտերով ու հին լաւայով թիւրեւ բազմաթիւ զարեր առաջ պաղած: Պարթըն և Օ'Քոնոր ցամաք նետուեցան՝ աչքերնին սեւեռած հրաբուխի խառնարանին ուսկից արեւուն ճառագայթը շեշտակի կ'իջնար իրենց գլխուն վրայ:

- Նայեցէ՛ք նայեցէ՛ք անոր, գոչեց խառնածինը, որ անքթիթ կը շարունակէր դիտել աչքերը կուրացնելու վտանգով:

- Աչքերնիդ գոչեցէ՛ք, անխոհեմներ՝, պոռայ Սըր ձօն:

- Ինչո՞ւ, հարցուց Օ'Քոնոր:
- Երկար առեն պիտի չկարենաք բան տեսնել, թէ որ այդպէս սեւեռած մտքը, աչքերնիդ ա՛յլքան օրերէ ի վեր յամբարներու լոյսէն զատ ուրիշ լոյս չեն տեսներ:
- Թուշուններ, գոռայ Մորկան. թուշուններ կը տեսնեն:

Երկրաչափը նայեցաւ վաղեմի հրաբուխին մուտքը և տեսաւ խառնուածնէն վար սեւ կէտերուն իջնելը ու պատերուն վրայ հանգչիլը:

- Անկարելի է հատ մըն ալ սպաննել, ըսաւ Մեղմէ հազար ու թ հարիւր ոտք աւելի բարձր են:
- Տէ՛ր, խնդրեմ ըսէ՛ք, ո՞ր լեռը կրնայ ըլլալ ասիկայ, հարցուց Մորկան:
- Անկարելի է զայն դիտնալ, բայց ըստ իմ հաշիւիս կը գտնուինք Սիէրրա Մատրէ լեռան ներքեւ: Երթանք կղզիին շուրս կողմը քալենք:

Սըր ձօն և Մորկան՝ խառնածինը և իրանտացին հոն ձգեցին որ դիտեն արեւուն աներեւութացող ճառագայթը ու մազլցեցան կղզեակի կուզին վրայ: Աչքի դարնող բան մըն ալ չտեսան ժայռերը պինդ և տեղ տեղ սեւ էին, տեղ տեղ գորշագոյն և բազալտամամբ աւելի կակուղ, լաւային հին հեռքեր կրելով: Բարձրաւանդակի կողերուն վրայ կը տեսնուէին քարայրներ, բայց ա՛յնքան ցած և լաւայով ու ժայռով խափանուած որ մտնելը անկարելի էր: Մորկան՝ որ ուշադիր կը դիտէր ամէն քար և ամէն ճեղքուածք, գտաւ քարաքոսներ որոնք շատ սեւ ու կարծր էին և նաեւ խոշոր սոււնիկեր՝ որոնց հաղիւ թէ դպաւ կտոր կտոր թափեցան:

Բլրակը հակառակ կողմէն իջան ու մի քանի վայրկեանէն լճեղերը հասան, ու լճին հոսանքը անուշ մրմունջով կուզար զարնուելու: Սըր ձօն անմիջապէս դգաց այդ միտնոյն հոտը զոր քիչ առաջ չոգեմակոյիլի վազած սրահուն անդրադարձեր էր:

- Հատ չե՞ս տեսներ, Մորկան:
- Այո՛, կարծես... քարիւղի հոտ է:
- Սըր ձօն ծոկեցաւ ջուրին վրայ, անկէ քանի մը մը կաթիլ ձեռքին մէջ առաւ ու բերանը տարաւ:
- Այս ջուրը՝ առատ քարիւղ կը պարունակէ, ըսաւ թքնելով:
- Սակայն, ո՞ւսկից կու գայ այս քարիւղը, հարցուց մեքենափարը:

Վարիչ-խմբագիր ԿԱՐՔ Պ. ՈՒՏԱՊԼԵԱՆ	Արտատպ ԳԱՌԼՕ ԵՄԻՆԵԱՆ	Պատասխանատու-Տնօրէն ՆՐԱԳԵԱՅ ՏԵՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ	Տպագրութիւն Կ.ՔԷՇԻՇԵԱՆ ՈՐԳԻ
------------------------------------	-------------------------	--	--------------------------------